

5.2.21 Tapuit (A277)

Actueel voorkomen

In het gebied broeden tapuiten in de Pettemerduinen (incidenteel) en in duinen van het Zwanenwater.



Instandhoudingsdoel	Uitbreiding van de omvang en verbetering van de kwaliteit van het leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 20 paren. Voor deze vogelsoort geldt een "sense of urgency"
Trend	Afname van de populatiegrootte

Ecologische vereisten

De broedbiotoop van de tapuit bestaat uit open, schaars begroeid, doorgaans zandig terrein met lage begroeiing afgewisseld met kale plekken. Belangrijk is dat er enige uitzichtsmogelijkheden zijn zoals zand- en steenhopen, boomstronken en palen. De soort nestelt in holtes in de grond, vaak in konijnenholen, maar ook in steenhopen en onder takkenbossen of stobben. Om te foerageren heeft tapuit open grond of een gebied met zeer lage vegetaties nodig. Door konijnen intensief begraaide terreinen zijn daarom in trek bij de tapuit. De verstoringgevoeligheid van de tapuit is matig groot (verstoring bij < 100 m afstand).

Aantallen en trends

In de duinen van het Zwanenwater hebben van oudsher enige tientallen paren tapuiten in het open duin gebroed. In de periode 1996-2000 was het gemiddelde aantal 22 broedparen. De tweede helft van de jaren negentig was het aantal meerdere jaren hoger dan 20 broedparen, met in 1998 een voorlopig maximum van 28 paren. Gemiddeld werden in de periode 1999- 2003 15 paren geteld. Na 2002 viel het aantal paren echter terug naar 3 tot 4 in 2005-2008. In de Pettemerduinen broedt de tapuit incidenteel. Het gebied levert onvoldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Hollandse Duinen ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

Knelpunten

De oorzaken van de achteruitgang van de tapuit zijn globaal bekend. Onder andere door de vermestende effecten van de stikstofdepositie is het open duin dichtbegroeid geraakt door versnelde successie. In zowel de duinen verdween de kortgrazige voorkeurshabitat voor een groot deel doordat lage, open en kruidenrijke vegetaties van het grijze duin zijn vervangen door hoge, gesloten vegetaties met grassen en struwelen. Ook speelt het vastleggen van de duinen en de afname van de konijnenstand een belangrijke rol in de vergrassing. Uit onderzoek blijkt de beschikbaarheid aan geschikte broedplaatsen in de duinen in de vorm van konijnenholen waarschijnlijk van veel minder belang is dan de invloed van konijnen op de duinvegetatie. Ook tijdens de trek en/of overwintering kan er sterfte van tapuiten plaatsvinden.

Maatregelen

De tapuit broedt in het open duingebied van het buitenduin. De doelstelling is uitbreiding van de draagkracht voor de populatie 2000-2004. De trend is negatief door verandering van de structuur van het open duinhabitat. De maatregelen bestaan uit verbetering van de kwaliteit van de grijze duinvegetatie door de aanleg van stuiflocaties en continueren van de begrazing. Het betreft dezelfde maatregelen die ook voor het herstel van het habitattypen grijze duinen zijn geformuleerd.

Tapuit	Doel	Trend	Beheerplanperiode 1	Beheerplanperiode 2 en 3
Draagkracht	+	-	<ul style="list-style-type: none"> • aanleg stuiflocaties* • continuering begrazing* 	<ul style="list-style-type: none"> • aanleg stuiflocaties* • continuering begrazing*

* zie maatregelen grijs duin